الابتهاج

بمميزات ومحاسن

دار الحديث السّلفية

بدَمّاج

(മലയാള വിവർത്തനം ഭാഗം 2/20)

ര) ശൈഖ് യഹ്യ അൽ ഹജൂരീ ഹഫിദഹുല്ലാഹ്

ദാറുൽഹദീഥിന്റെ ഒരു വ്യതിരിക്ത ഗുണമാണ് ശൈഖ് മുഖ്ബിലിനു ശേഷം അദ്ദേഹത്തിന്റെ പിൻഗാമിയായിക്കൊ ് ഈ ദാറിന്റെ അധ്യാപക സ്ഥാനം ഏറ്റെടുത്ത നമ്മുടെ ശൈഖ് യഹ്യാ അൽ ഹജൂരീ ഹഫിദഹുല്ലാഹ്.

അദ്ദേഹമാണ് അശ്ശൈഖ് അൽ അല്ലാമ, അൽ മുഹദ്ദിഥ് അന്നാസിഹുൽ അമീൻ യഹ്യ ബിൻ അലീ അൽ ഹജൂരീ. അല്ലാഹു കുതന്ത്രക്കാരുടെ കുതന്ത്രങ്ങളിൽ നിന്നും അസൂയക്കാരുടെ ഉപദ്രവത്തിൽ നിന്നും അദ്ദേഹത്തെ കാത്തു രക്ഷിക്കുമാറാകട്ടെ.

അദ്ദേഹമാണ് ശൈഖ് മുഖ്ബിൽ റഹിമഹുല്ലായുടെ ജീവിതകാലത്ത് ദമ്മാജിൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ അഭാവത്തിൽ ദർസെടുത്തിരുന്നത്.

ശൈഖ് മുഖ്ബിൽ റഹിമഹുല്ലാഹ് ശൈഖ് യഹ്യുടെ അഹ്കാമുൽ ജുമുഅ എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിനു നൽകിയ ആമുഖത്തിൽ പറഞ്ഞു,

''അദ്ദേഹം , അല്ലാഹു അദ്ദേഹത്തെ കാത്തു രക്ഷിക്കട്ടെ (അതായതു ശൈഖ് യഹ്യ) എന്റെ അഭാവത്തിൽ ദാറുൽ ഹദീഥിൽ ക്ലാസുകൾ എടുക്കാറു ്, ഏറ്റവും നല്ല രീതിയിൽ''

അല്ലുമഅ് അലാ ഇസ്‌ലാഹിൽ മുജ്തമഅ് എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിന്റെ ആമുഖത്തിൽ ശൈഖ് മുഖ്ബിൽ റഹിമഹുല്ലാഹ് പറഞ്ഞു,

''അദ്ദേഹം, അഥവാ ശൈഖ് യഹ്യ ബ്നു അലീ അൽ ഹജൂരീ അല്ലാഹുവിന്റെ അനുഗ്രഹത്താൽ ദർസിന്റെയും ഫത്‌വയുടെയും വിഷയത്തിൽ അവലംബിക്കാവുന്ന ഒരു വ്യക്തിയായി മാറിയിരിക്കുന്നു. അദ്ദേഹത്തിനു നല്ല പ്രതിഫലം നൽകുവാനും അദ്ദേഹത്തിന്റെ അറിവിലും സമ്പത്തിലും സന്തതികളിലും അനുഗ്രഹം ചൊരിയുവാനും ഞാൻ അല്ലാഹുവോട് തേടുകയാണ്''

പിന്നീട് തന്റെ പ്രശസ്തമായ വസിയ്യത്തിൽ അദ്ദേഹം ശൈഖ് യഹ്യയോട് ദമ്മാജിലെ ദാറുൽ ഹദീഥിന്റെ ഉത്തരവാദിത്തം ഏറ്റെടുക്കാൻ ആവശ്യപ്പെട്ടു. അതിൽ തന്റെ ഗോത്രമായ വാദിആ ഗോത്രത്തോട് ശൈഖ് പറഞ്ഞു

''അവരോട് ബഹുമാന്യനായ ശൈഖ് യഹ്യ അൽ ഹജൂരിയോട് നല്ല നിലയിൽ പെരുമാറാൻ ഞാൻ വസിയ്യത്ത് ചെയ്യുകയാണ്. അദ്ദേഹം ഇവിടത്തെ അധ്യാപകക്കസേര വിട്ട് ഒഴിഞ്ഞു പോകാൻ അവർ സമ്മതിക്കരുത് എന്നും. കാരണം, അദ്ദേഹം നാസിഹുൻ അമീൻ (വിശ്വസ്തനായ സദുപദേശകൻ) ആകുന്നു''

അദ്ദേഹത്തെ ശൈഖ് മുഖ്ബിൽ ധാരാളം പുകഴ്ത്തിയിട്ടു ്. പ്രത്യേകിച്ച് അദ്ദേഹത്തിന്റെ പുസ്തകങ്ങൾ പരിശോധിച്ച സന്ദർഭങ്ങളിൽ.

'അഹ്കാമുൽ ജുമുഅതി വ ബിദഉഹാ' (ജുമുഅയുടെ വിധികളും അതുമായി ബന്ധപ്പെട്ട ബിദ്അത്തുകളും) എന്ന പുസ്തകത്തിന്റെ ആമുഖത്തിൽ ശൈഖ് മുഖ്ബിൽ പറഞ്ഞു,

''അശ്ശൈഖ് യഹ്‌യ ബിൻ അലീ അൽഹജൂരീ രചിച്ച ''അഹ്കാമുൽ ജുമുഅ'' എന്ന പുസ്തകം ഞാൻ പരിശോധിച്ചു. അതിൽ പറഞ്ഞ ഫാഇദകൾ അന്വേഷിച്ച് യാത്ര ചെയ്യേ� തരത്തിലുള്ളതാണത്. അതോടൊപ്പം ഓരോ ഹദീഥിനെ സംബന്ധിച്ചും അർഹിക്കുന്ന വിധികളും അതിൽ രേഖപ്പെടുത്തിയിരിക്കുന്നു. വിഷയം പൂർത്തിയാക്കുകയും ചെയ്തിട്ടു� ്. ആ പുസ്തകം അതിന്റെ വിഷയത്തിലുള്ള ഒരു സമ്പൂർണ ഗ്രന്ഥമാണ്. എങ്ങനെ അല്ലാതിരിക്കും? കാരണം, ശൈഖ് യഹ്‌യ സത്യാന്വേഷണത്തിലും തഖ്‌വയിലും സുഹ്ദിലും വറഇലും അല്ലാഹുവോടുള്ള ഖഷ്‌യത്തിലും വളരെ മുമ്പിലാണ്! അദ്ദേഹം സത്യം തുറന്നു പറയുന്ന, അല്ലാഹുവിന്റെ പേരിൽ ആരെയും പേടിക്കാത്തയാളുമാണ്. എനിക്കു പകരമായി ചിന്തിക്കാൻ കഴിയാവുന്നതിൽ വെച്ച് ഏറ്റവും നല്ല നിലക്ക് അദ്ദേഹം ദമ്മാജിലെ ദാറുൽ ഹദീഥിൽ ദർസുകൾ എടുക്കുന്നു� ്.

ഞാൻ (ചികിത്സക്കായി) ദമ്മാജ് വിടുമ്പോൾ അവിടെ ആയിരത്തോളം വിദ്യാർത്ഥികളു� ്. അപ്പോൾ ഞാൻ വിചാരിക്കാറു� ായിരുന്നത്, അല്ലാഹു അഅ്‌ലം അവൻ ഇവരെ എന്തു ചെയ്യുമോ എന്തോ എന്നായിരുന്നു. എനിക്കു അവരെ പിരിയാൻ തീരെ ഇഷ്ടമു� ായിട്ടല്ല. ഒരു മാസത്തിൽ കൂടുതൽ അവരെ പിരിഞ്ഞിരിക്കാൻ എനിക്കു സാധിക്കുകയുമില്ല.

പക്ഷെ കവി പറഞ്ഞതു പോലെ,

''അല്ലാഹുവാണെ സത്യം, നിങ്ങളെ വെറുത്തിട്ടല്ല ഞാൻ നിങ്ങളെ പിരിഞ്ഞത്, മറിച്ച് അല്ലാഹു എന്താണോ വിധിക്കുന്നത് അതു സംഭവിക്കുന്നു.'' മറ്റൊരു കവി പറഞ്ഞു,

''മനുഷ്യൻ ആഗ്രഹിക്കുന്നതെല്ലാം നേടാൻ അവനു സാധിക്കുന്നില്ല,

കപ്പലാഗ്രഹിക്കുന്നതിനനുസരിച്ചല്ലല്ലോ കാറ്റു വീശുന്നത്!''

അതിനേക്കാളെല്ലാം വലുത് അല്ലാഹുവിന്റെ വാക്കാണ്,

وما تشاءون إلا أن يشاء الله

''അല്ലാഹു ഉദ്ദേശിക്കുന്നതല്ലാതെ നിങ്ങൾ ഉദ്ദേശിക്കുന്നില്ല'' അവൻ തന്നെ പറഞ്ഞു,

وكان أمر الله قدرا مقدورا

''അല്ലാഹുവിന്റെ കൽപന നിർണയിക്കപ്പെട്ട വിധിയാകുന്നു.''

ഞാൻ വിധിയിൽ വിശ്വസിച്ചിരിക്കുന്നു.

ഞാൻ അവരെ പിരിയുമ്പോൾ അവർ ആയിരത്തോളം പേരു� ായിരുന്നു. പിന്നീട് ഏകദേശം, ഒമ്പതു മാസക്കാലം കഴിഞ്ഞ് ഞാൻ ദമ്മാജിലെ നാട്ടുകാരുടെ സഹകരണത്തോടെ വിദ്യാർത്ഥികളുടെ കാര്യങ്ങൾ നടത്തുന്ന ബഹുമാനപ്പെട്ട

സഹോദരൻ അഹ്മദ് ബിൻ അബ്ദില്ലാഹ് അൽ വസ്സാബിയോട് ചോദിച്ചു, ഇപ്പോൾ എത്ര വിദ്യാർത്ഥികളു□ ്? അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു, ആയിരത്തഞ്ഞൂറ് പേരു□ ്. അവർ തുല്യതയില്ലാത്ത വിധം പൂർണമായും ഇൽമിലേക്ക് തന്നെ തിരിഞ്ഞിരിക്കുകയാണ്. ഈ അടുത്ത ദിവസം, ഞാൻ ചെറിയ കുട്ടികൾ ഒഴികെ സ്ത്രീ പുരുഷന്മാർ എത്ര പേരു□ ് എന്ന് അദ്ദേഹത്തോട് ചോദിച്ചു, അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു മൂവ്വായിരത്തോളം പേരു□ ന്ന്. ദമ്മാജിൽ, അധ്യാപനവും, മേൽനോട്ടവും, സുരക്ഷയും കാത്തു സൂക്ഷിക്കുന്ന സഹോദരങ്ങൾക്ക് അല്ലാഹു നല്ല പ്രതിഫലം നൽകുമാറാകട്ടെ. അവർ എല്ലാ വിഷയങ്ങളും എല്ലാ നിലവാരത്തിലുള്ളവരേയും പഠിപ്പിക്കുന്നു□ ്.

നമ്മുടെ സഹോദരൻ യഹ്‌യയുടെ കിതാബ് എന്റെ അടുത്തെത്തിയപ്പോൾ, അല്ലാഹുവിനറിയാവുന്ന ചില കാരണങ്ങളാൽ ഞാ കിടപ്പിലായിരുന്നിട്ടും അദ്ദേഹത്തോടുള്ള സ്നേഹം കാരണത്താൽ ഞാനതു വായിച്ചു. പെട്ടെന്ന യാത്ര ചെയ്യേ□ ിയില്ലായിരുന്നെങ്കിൽ ആ കിതാബിൽ നിന്ന് ഉപകാരമെടുക്കാനായി ഞാനതു മുഴുവനും വായിക്കുമായിരുന്നു. അല്ലാഹു നമ്മുടെ ബഹുമാന്യ സഹോദരനും അശ്ശൈഖ് യഹ്‌യ അൽഹജൂരിക്ക് നല്ല പ്രതിഫലം നൽകട്ടെ, അല്ലാഹു അദ്ദേഹത്തിനു നൽകിയിരിക്കുന്ന, ഗവേഷണപാടവത്തിലും ക്ഷമയിലും ഹദീഥീ ഫിഖ്ഹീ ഫാഇദകൾ ക□ ത്തുന്നതിലുള്ള പ്രാഗത്ഭ്യത്തിലും അദ്ദേഹത്തിനു മംഗളം. ഇത് ഹദീഥിന്റെയും ഫിഖ്ഹിന്റെയും കിതാബാണ്. അതോടൊപ്പം തന്നെ ഇത് ജർഹു വത്തഅ്ദീലിന്റെയും കിതാബാണ്. എല്ലാത്തിനും പുറമെ, യാത്രചെയ്തു ചെല്ലേ□ വിലപിടിച്ച ഫിഖ്ഹീ മസ്അലകളും ഇതിലു□ ്. ഇത്രയുമാണ് എനിക്കു പറയാനുള്ളത്, അൽ ഹംദു ലില്ലാഹി റബ്ബിൽ ആലമീൻ.''

''ദിയാഉസ്സാലികീൻ'' എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിന്റെ ആമുഖത്തിൽ ശൈഖ് മുഖ്ബിൽ റഹിമഹുല്ലാഹ് പറഞ്ഞു,

''അല്ലാഹുവിന്റെ മാർഗത്തിൽ നമ്മുടെ സഹോദരനായ അതഖിയ്യുസ്സാഹിദ്, അൽ മുഹദ്ദിഥ് അൽ ഫഖീഹ്, അബൂ അബ്ദിറഹ്മാൻ യഹ്‌യ ബിൻ അലീ അൽ ഹജൂരി ഹഫിദഹുല്ലാഹ് യാത്രാനിയമങ്ങളെക്കുറിച്ചു രചിച്ചിട്ടുള്ള രിസാലയുടെ അല്പഭാഗം ഞാൻ വായിച്ചു കേട്ടു. അതു ഉപകാരപ്രദവും യാത്ര ചെയ്തു ചെല്ലാവുന്നതുമായ ഫാഇദകളുള്ള ഒരു രിസാലയാണെന്ന് എനിക്കു മനസ്സിലായി. അതിൽ ജർഹ് വത്തഅ്ദീൽ, തസ്ഹീഹു വത്തദ്ഈഫ് തുടങ്ങിയ ഹദീഥിയായ ഫാഇദകളും, വിധികളുടെ ഇസ്തിൻബാത്, അപരിചിതമായ പദങ്ങളുടെ വിഷദീകരണങ്ങൾ തുടങ്ങിയ കാര്യങ്ങളും ഉൾക്കൊള്ളുന്നു.

അദ്ദേഹത്തിന്റെ മറ്റു പുസ്തകങ്ങളുടെയും അവസ്ഥ ഇതു തന്നെയാണ്. അല്ലാഹു അദ്ദേഹത്തെയും അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഗ്രന്ഥങ്ങളെയും കൊ□ ് ഇസ്‌ലാമിനും മുസ്‌ലിംകൾക്കും പ്രയോജനമു□ ാക്കുമെന്ന് ഞാൻ പ്രതീക്ഷിക്കുകയാണ്.

ശുദ്ധമായ അഖീദ കൊ□ ും, സുന്നത്തിനോടുള്ള സ്നേഹം കൊ□ ും, കോലം മാറ്റുന്ന ഹിസ്ബിയ്യത്തിനോടുള്ള വെറുപ്പു കൊ□ ും, തെളിവു സഹിതമുള്ള പ്രയോജനകരമായ ഫത്‌വകൾ കൊ□ ും തന്റെ സഹോദരങ്ങൾക്കു പ്രിയങ്കരനായ ആ വ്യക്തിത്വമാണ് നമ്മുടെ സഹോദരൻ ശൈഖ് യഹ്‌അ അൽ ഹജൂരി.

അദ്ദേഹത്തെ സംരക്ഷിക്കാനും അദ്ദേഹത്തെത്തൊട്ട് എല്ലാ ദോഷത്തെയും തടുക്കുവാനും, ജീവിതത്തിലെയും മരണത്തിലെയും എല്ലാ കുഴപ്പങ്ങളിൽ നിന്നും അദ്ദേഹത്തെയും നമ്മെയും കാക്കുവാനും ഞാൻ അല്ലാഹുവോട് പ്രാർത്ഥിക്കുകയാണ്. തീർച്ചയായും അല്ലാഹു എല്ലാത്തിനും കഴിവുള്ളവനാകുന്നു.''

അഹ്കാമുത്തയമ്മും എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിന്റെ ആമുഖത്തിൽ അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു,

''നമ്മുടെ സഹോദരൻ ബഹുമാന്യനായ ശൈഖ് യഹ്‌യ ബിൻ അലി അൽ ഹജൂരി തയമ്മുമിനെ പറ്റി എഴുതിയ രിസാല ഞാൻ പരിശോധിച്ചു. അതിൽ അദ്ദേഹം യാത്ര ചെയ്ത് ചെല്ലാൻ അർഹതയുള്ള ഫാഇദകൾ നിക്ഷേപിച്ചതായി എനിക്കു കാണാൻ സാധിച്ചു. ഇതിൽ അദ്ദേഹം, ഹദീഥിനെയും അതിന്റെ സനദിലെ റിപ്പോർട്ടർമാരെയും പറ്റി പറയുന്നു, അതു പോലെതന്നെ ഫിഖ്ഹിന്റെ മസ്അലകളെപ്പറ്റിയും. ഇതെല്ലാം സൂചിപ്പിക്കുന്നത്, അദ്ദേഹം ഹദീഥിലും ഫിഖ്ഹിലും വിജ്ഞാനസാഗരമായിട്ടു□ ് എന്നാണ്.

ഫത്ഹുൽ ബാരിയിൽ തയമ്മുമിന്റെ ബാബിൽ ഇബ്നു ഹജർ അൽ അസ്ഖലാനീ ചെയ്ത ജോലിയേക്കാൾ മികച്ചതാണ് ശൈഖ് യഹ്‌യയുടെ ഈ രിസാലയെന്നു ഞാൻ പറഞ്ഞാൽ അതിൽ ഒട്ടും അതിശയോക്തിയില്ല. ഇൽമുൽ ഹദീഥിൽ ഇബ്നു ഹജറിനേക്കാൾ ഇൽമുള്ള ആളാണ് ബഹുമാന്യ സഹോദരൻ യഹ്‌യ എന്നല്ല ഞാനുദ്ദേശിക്കുന്നത്. മറിച്ച് സഹോദരൻ യഹ്‌യ താൻ എഴുതിയത് വളരെ കൃത്യതയോടെ ചെയ്തിട്ടു□ ്. ബർക്കത്ത് നൽകുന്നവൻ അല്ലാഹുവാകുന്നു. അല്ലാഹു എല്ലാവർക്കും നല്ല പ്രതിഫലം നൽകുമാറാകട്ടെ.''

അസ്സുബ്ഹുശ്ശാരിഖ് എന്ന ശൈഖ് യഹ്‌യയുടെ കിതാബിന്റെ ആമുഖത്തിൽ ശൈഖ് മുഖ്ബിൽ പറഞ്ഞു,

''ബഹുമാന്യസഹോദരൻ ശൈഖ് യഹ്‌യ സിന്താനിക്കു മറുപടിയായി എഴുതിയ രിസാലയുടെ മിക്ക ഭാഗവും ഞാൻ വായിച്ചു, എന്തു നല്ല ഒരു ഗവേഷകനാണദ്ദേഹം! വളരെ നല്ലതു ഉപകാരപ്രദവുമായ രിസാലയാണിത്. അഖീദ, ഫിഖ്, ഹദീഥ്, തഫ്സീർ തുടങ്ങിയ വിഷയങ്ങളിലെല്ലാം ഉള്ള സൂക്ഷമമായ ഫാഇദകൾ പോലും അദ്ദേഹം സ്വന്തമാക്കിയിരിക്കുന്നു. അല്ലാഹു തആലാ പറഞ്ഞതു എത്ര സത്യം,

يا أيها الدين آمنوا إن تتقوا الله يجعل لكم فرقانا

''വിശ്വാസികളേ, നിങ്ങൾ തഖ്‌വ പാലിച്ചാൽ അല്ലാഹു നിങ്ങൾക്ക് ഫുർഖാൻ നൽകും.''

واتقوا الله ويعلمكم الله

''നിങ്ങൾ തഖ്‌വ പാലിച്ചാൽ അല്ലാഹു നിങ്ങൾക്ക് ഇൽമു നൽകും.''

يا أيها الدين آمنوا اتقوا الله وآمنوا برسوله يعطكم كفلين من رحمته ويجعل لكم نورا تمشون به

''വിശ്വാസികളെ, നിങ്ങൾ അല്ലാഹുവെ സൂക്ഷിറ്റ്ക്കുകയും അവന്റെ റസൂലിൽ വിശ്വസിക്കുകയും ചെയ്യുക. അവനെ നിങ്ങൾക്കു തന്റെ റഹ്മത്തിൽ നിന്ന് ര□ ിര□ ി നൽകുകയും, നിങ്ങൾക്കു നടന്നു പോകുവാൻ ഒരു വെളിച്ചം നൽകുകയും ചെയ്യും.''

അല്ലാഹുവിന്റെ കിതാബിനെയും റസൂലിന്റെ സുന്നത്തിനെയും മുറുകെപ്പിടിക്കുന്നതു കാരണം അല്ലാഹു ശൈഖ് യഹ്യക്കു തുറന്നു കൊടുത്തിരിക്കുകയാണ്. അദ്ദേഹം, ഇസ്‌ലാഹുൽ മുജ്തമഇന്റെ പരിശോധന പൂർത്തിയാക്കിക്കഴിഞ്ഞു, യാത്ര ചെയ്തു ചെന്നാലും നഷ്ടം വരാത്ത വിധത്തിലുള്ള ഫാദകളുള്ള മറ്റനേകം രിസാലകളും അദ്ദേഹത്തിനു□ ്. ''അത് അല്ലാഹുവിന്റെ ഔദാര്യമാകുന്നു. താനുദ്ദേശിക്കുന്നവർക്ക് അവനത് നൽകുന്നു. അല്ലാഹു മഹത്തായ ഔദാര്യത്തിനുടമയാകുന്നു.''

റസൂലിന്റെ സുന്നത്തിനു ഖിദ്മത്ത് ചെയ്യാൻ നമുക്കും അദ്ദേഹത്തിനും അല്ലാഹു തൗഫീഖ് നൽകട്ടെ, ജീവിതത്തിന്റെയും മരണത്തിന്റെയും ഫിത്നകളിൽ നിന്നും അല്ലാഹു കാക്കുമാറാകട്ടെ.''

ശൈഖ് യഹ്യയുടെ ജീവചരിത്രത്തെക്കുറിച്ച് കൂടുതലറിയാൻ മുറാദ് ബിൻ അഹ്മദ് അൽ ബൈദാനീ രചിച്ച ''അഥ്ഥമീൻ മിൻ അഖ്വാലിന്നാസിഹിൽ അമീൻ'' എന്ന പുസ്തകത്തിന്റെ ആമുഖം വായിക്കുക.

ശൈഖ് യഹ്യയുടെ വിശേഷഗുണങ്ങൾ

ഒന്ന്) അദ്ദേഹം ഖുർആൻ വളരെ പെട്ടെന്ന് ഓർത്തെടുക്കാൻ സാധിക്കും വിധത്തിൽ ആഴത്തിൽ ഹിഫ്ദാക്കിയിരിക്കുന്നു.

അല്ലാഹുവിന്റെ അനുഗ്രഹത്താൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ശബ്ദത്തിൽ ഖുർആൻ പൂർണമായും റെക്കോർഡ് ചെയ്തു പുറത്തിയിട്ടു□ ്. 1429 റമദാനിലെ നമസ്കാരത്തിലാണ് അതു റെക്കോർഡ് ചെയ്തത്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഹിഫ്ദ് ആഴത്തിലുള്ളതും പാരായണം ഭക്തിയും മാധുര്യവും നിറഞ്ഞതുമാണ്. ദാറുൽ ഹദീഥിൽ എല്ലാ ദിവസവും ഫജ്റു നമസ്കാരത്തിനു അദ്ദേഹമാണ് നേതൃത്വം നൽകുന്നത്.

ര□ ്) സുഹ്ദും വറഉം

ശൈഖ് മുഖ്ബിൽ അഹ്കാമുൽ ജുമുഅയുടെ ആമുഖത്തിൽ പറഞ്ഞു, ''ശൈഖ് യഹ്യയാകട്ടെ, അങ്ങേയറ്റം, തഖ്‌വയും സുഹ്ദും വറഉം അല്ലാഹുവോടുള്ള ഭയവും ഉള്ളയാളാണ്''

''ദിയാഉസ്സാലികീൻ'' എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിന്റെ ആമുഖത്തിൽ ശൈഖ് മുഖ്ബിൽ റഹിമഹുല്ലാഹ് പറഞ്ഞു,

''അല്ലാഹുവിന്റെ മാർഗത്തിൽ നമ്മുടെ സഹോദരനായ അതഖിയ്യുസ്സാഹിദ്, അൽ മുഹദ്ദിഥ് അൽ ഫഖീഹ്, അബൂ അബ്ദിറഹ്മാൻ യഹ്യ ബിൻ അലീ അൽ ഹജൂരി

ഹഫിദഹുല്ലാഹ് യാത്രാനിയമങ്ങളെക്കുറിച്ചു രചിച്ചിട്ടുള്ള രിസാലയുടെ അല്പഭാഗം ഞാൻ വായിച്ചു കേട്ടു.''

മൂന്ന്) അദ്ദേഹം സത്യം വെട്ടിത്തുറന്നു പറയും.

'അഹ്കാമുൽ ജുമുഅതി വ ബിദഉഹാ' (ജുമുഅയുടെ വിധികളും അതുമായി ബന്ധപ്പെട്ട ബിദ്അത്തുകളും) എന്ന പുസ്തകത്തിന്റെ ആമുഖത്തിൽ ശൈഖ് മുഖ്ബിൽ പറഞ്ഞു, !

''അദ്ദേഹം സത്യം തുറന്നു പറയുന്ന, അല്ലാഹുവിന്റെ പേരിൽ ആരെയും പേടിക്കാത്തയാളുമാണ്''

ശൈഖ് യഹ്യ പറഞ്ഞു, *''നമുക്കു സത്യം കൂടാതെ കഴിയില്ല. അല്ലാഹുവിന്റെ അടിമകളിൽ തൃപ്തിപ്പെടുന്നവർ തൃപ്തിപ്പെടട്ടെ, വെറുക്കുന്നവർ വെറുക്കട്ടെ.''*

അദ്ദേഹം തന്നെ പറഞ്ഞു, *''ആരാണോ ദുൻയാവിലും പരലോകത്തും സ്വയം ആദരിക്കാൻ ഉദ്ദേശിക്കുന്നത്, അവൻ സത്യം മനസ്സിലാക്കുകയും അതിൽ മുറുകെപ്പിടിക്കുകയും ചെയ്യട്ടെ.''*

ഒരിക്കൽ മഗ്രിബിനു ശേഷമുള്ള ദർസിൽ അദ്ദേഹം പറയുന്നതായി ഞാൻ കേട്ടു, *''സത്യം തുറന്നു പറഞ്ഞതിന്റെ പേരിൽ പരീക്ഷിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുകയാണു ഞാൻ''*

മറ്റൊരിക്കൽ അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു, *''ഞാൻ അഹ്ലുസ്സുന്നത്തിന്റെ കൂടെ തുറന്ന ഒരു നിലപാടിലാണ്. വീട്ടിൽ വെച്ചു പറയുന്ന സത്യം ഞാൻ ദർസിലും പറയും, ഇതു മനസ്സമാധാനം നൽകുന്ന ഒരു കാര്യമാണ്.''*

നാല്) സുന്നത്തിനോടുള്ള അതിയായ സ്നേഹം.

''ദിയാഉസ്സാലികീൻ'' എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിന്റെ ആമുഖത്തിൽ ശൈഖ് മുഖ്ബിൽ റഹിമഹുല്ലാഹ് പറഞ്ഞു,

''ശുദ്ധമായ അഖീദ കൊ ും, സുന്നത്തിനോടുള്ള സ്നേഹം കൊ ും, കോലം മാറ്റുന്ന ഹിസ്ബിയ്യത്തിനോടുള്ള വെറുപ്പു കൊ ും, തെളിവു സഹിതമുള്ള പ്രയോജനകരമായ ഫത്‌വകൾ കൊ ും തന്റെ സഹോദരങ്ങൾക്കു പ്രിയങ്കരനായ ആ വ്യക്തിത്വമാണ് നമ്മുടെ സഹോദരൻ ശൈഖ് യഹ്അ അൽ ഹജൂരി.''

അഞ്ച്) വൈജ്ഞാനിക ശേഷി

ശൈഖ് യഹ്യയെ വേർതിരിച്ചു നിർത്തുന്ന മറ്റൊരു ഗുണമാണ് അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഇൽമിയ്യായ ഖുവ്വത്ത്.

അഹ്കാമുത്തയമ്മും എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിന്റെ ആമുഖത്തിൽ ശൈഖ് മുഖ്ബിൽ പറഞ്ഞു, *''നമ്മുടെ സഹോദരൻ ബഹുമാന്യനായ ശൈഖ് യഹ്യ ബിൻ അലി അൽ ഹജൂരി*

തയമ്മുമിനെ പറ്റി എഴുതിയ രിസാല ഞാൻ പരിശോധിച്ചു. അതിൽ അദ്ദേഹം യാത്ര ചെയ്ത് ചെല്ലാൻ അർഹതയുള്ള ഫാഇദകൾ നിക്ഷേപിച്ചതായി എനിക്ക കാണാൻ സാധിച്ചു. ഇതിൽ അദ്ദേഹം, ഹദീഥിനെയും അതിന്റെ സനദിലെ റിപ്പോർട്ടർമാരെയും പറ്റി പറയുന്നു, അതു പോലെതന്നെ ഫിഖ്ഹിന്റെ മസ്അലകളെപ്പറ്റിയും. ഇതെല്ലാം സൂചിപ്പിക്കുന്നത്, അദ്ദേഹം ഹദീഥിലും ഫിഖ്ഹിലും വിജ്ഞാനസാഗരമായിട്ടു□ ് എന്നാണ്.

ഫത്ഹുൽ ബാരിയിൽ തയമ്മുമിന്റെ ബാബിൽ ഇബ്നു ഹജർ അൽ അസ്ഖലാനീ ചെയ്ത ജോലിയേക്കാൾ മികച്ചതാണ് ശൈഖ് യഹ്യയുടെ ഈ രിസാലയെന്നു ഞാൻ പറഞ്ഞാൽ അതിൽ ഒട്ടും അതിശയോക്തിയില്ല. ഇൽമുൽ ഹദീഥിൽ ഇബ്നു ഹജറിനേക്കാൾ ഇൽമുള്ള ആളാണ് ബഹുമാന്യ സഹോദരൻ യഹ്യ എന്നല്ല ഞാനുദ്ദേശിക്കുന്നത്. മറിച്ച് സഹോദരൻ യഹ്യ താൻ എഴുതിയത് വളരെ കൃത്യതയോടെ ചെയ്തിട്ടു□ ്. ബർക്കത്ത് നൽകുന്നവൻ അല്ലാഹുവാകുന്നു. അല്ലാഹു എല്ലാവർക്കും നല്ല പ്രതിഫലം നൽകുമാറാകട്ടെ.''

'അഹ്കാമുൽ ജുമുഅതി വ ബിദഉഹാ' (ജുമുഅയുടെ വിധികളും അതുമായി ബന്ധപ്പെട്ട ബിദ്അത്തുകളും) എന്ന പുസ്തകത്തിന്റെ ആമുഖത്തിൽ ശൈഖ് മുഖ്ബിൽ പറഞ്ഞു,

''അല്ലാഹു നമ്മുടെ ബഹുമാന്യ സഹോദരനം അശ്ശൈഖ് യഹ്യ അൽഹജൂരിക്ക് നല്ല പ്രതിഫലം നൽകട്ടെ, അല്ലാഹു അദ്ദേഹത്തിനു നൽകിയിരിക്കുന്ന, ഗവേഷണപാടവത്തിലും ക്ഷമയിലും ഹദീഥീ ഫിഖ്ഹീ ഫാഇദകൾ ക□ ത്തുന്നതിലുള്ള പ്രാഗത്ഭ്യത്തിലും അദ്ദേഹത്തിനു മംഗളം. ഇത് ഹദീഥിന്റെയും ഫിഖ്ഹിന്റെയും കിതാബാണ്. അതോടൊപ്പം തന്നെ ഇത് ജർഹു വത്തഅ്ദീലിന്റെയും കിതാബാണ്. എല്ലാത്തിനും പുറമെ, യാത്രചെയ്തു ചെല്ലേ□ വിലപിടിച്ച ഫിഖ്ഹീ മസ്അലകളും ഇതിലു□ ്. ഇത്രയുമാണ് എനിക്ക പറയാനുള്ളത്, അൽ ഹംദു ലില്ലാഹി റബ്ബിൽ ആലമീൻ.''

ആറ്) ദലീലു സഹിതമുള്ള ഫത്വകൾ

അദ്ദേഹം തന്റെ ഫത്വകൾ ഖുർആനിൽ നിന്നും ഹദീഥിൽ നിന്നുമുള്ള തെളിവുകൾ പരാമർശിച്ചു കൊ□ ാണ് നൽകുക.

''ദിയാഉസ്സാലികീൻ'' എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിന്റെ ആമുഖത്തിൽ ശൈഖ് മുഖ്ബിൽ റഹിമഹുല്ലാഹ് പറഞ്ഞു,

''ശുദ്ധമായ അഖീദ കൊ□ ും, സുന്നത്തിനോടുള്ള സ്നേഹം കൊ□ ും, കോലം മാറ്റുന്ന ഹിസ്ബിയ്യത്തിനോടുള്ള വെറുപ്പു കൊ□ ും, തെളിവു സഹിതമുള്ള പ്രയോജനകരമായ ഫത്വകൾ കൊ□ ും തന്റെ സഹോദരങ്ങൾക്ക പ്രിയങ്കരനായ ആ വ്യക്തിത്വമാണ് നമ്മുടെ സഹോദരൻ ശൈഖ് യഹ്അ അൽ ഹജൂരി.''

ഏഴു) വിനയവും ഗാംഭീര്യവും

ഒരു മഹാപണ്ഡിതന്റെ ഗാംഭീര്യവും അതോടൊപ്പം തന്നെ അങ്ങേയറ്റത്തെ വിനയവും അദ്ദേഹത്തിൽ നിങ്ങൾക്കു കാണാൻ സാധിക്കും. ഈ വിഷയത്തിൽ ഉദാഹരണങ്ങൾ അൽമജ്മൂഉഥമീനിൽ വായിക്കാം.

എട്ട്) തഖ്ലീദിനോട് കടുത്ത വെറുപ്പ്.

തന്റെ ശൈഖ് ആയ ശൈഖ് മുഖ്ബിൽ റഹിമഹുല്ലായിൽ നിന്ന് അദ്ദേഹം അനന്തരമെടുത്ത ഒരു ഗുണമാണ് ഇത്. തഖ്ലീദിനെ സംബന്ധിച്ചുള്ള അധ്യായത്തിൽ കൂടുതൽ വിശദീകരിക്കാം.

ഒമ്പത്) സമയത്തിന്റെ കാര്യത്തിൽ സൂക്ഷ്മത.

അദ്ദേഹം അല്ലാഹുവിനുള്ള ത്വാഅത്തുകളിൽ (പുണ്യങ്ങളിൽ) വ്യാപൃതനായിക്കൊ□ ് തന്റെ സമയം ചെലവഴിക്കുന്നു. ഇക്കാര്യത്തിന്റെ അനേക്കം ഉദാഹരണങ്ങൾ അൽ മജ്മൂഉഥമീൻ 20 – 26 പേജുകളിൽ വായിക്കാം.

പത്ത്) പ്രഭാഷണങ്ങളിലും ദർസുകളിലും തെളിവുകൾ പരാമർശിക്കുന്നതിന്റെ ആധിക്യം

അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഏതൊരു ഖുത്ബയോ ദർസോ കേട്ടാൽ അതിൽ അദ്ദേഹം പരാമർശിക്കുന്ന ഖുർആൻ ആയത്തുകളുടെയും പ്രവാചക വചനങ്ങളുടെയും സലഫുകളുടെ അഥറുകളുടെയും ഉലമാക്കളുടെ ഉദ്ധരണികളുടെയും ആധിക്യം നിങ്ങളെ അത്ഭുതപ്പെടുത്താതിരിക്കില്ല. ഇതെല്ലാം അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഇൽമിന്റെയും ഹിഫ്ദിന്റെയും ഇത്ഖാനിന്റെയും തെളിവാകുന്നു.

അസ്സുബ്ഹുശ്ശാരിഖ് എന്ന ശൈഖ് യഹ്യയുടെ കിതാബിന്റെ ആമുഖത്തിൽ ശൈഖ് മുഖ്ബിൽ പറഞ്ഞു,

"അല്ലാഹുവിന്റെ കിതാബിനെയും റസൂലിന്റെ സുന്നത്തിനെയും മുറുകെപ്പിടിക്കുന്നതു കാരണം അല്ലാഹു ശൈഖ് യഹ്യക്കു തുറന്നു കൊടുത്തിരിക്കുകയാണ്"

ഇത് ശൈഖ് മുഖ്ബിലിന്റെ സാക്ഷ്യപ്രകാരം, അതീവ ഭക്തനും, അതിസൂക്ഷ്മതയോടെ ജീവിക്കുന്നവനുമായ, മുഹദ്ദിഥും ഫഖീഹുമായ, സൃഷ്ടികളെ പേടിക്കാതെ സത്യം തുറന്നു പറയുന്ന ഈ മഹാപണ്ഡിതനെ കുറിച്ചുള്ള ഒരു സംക്ഷിപ്തമായ വിവരണമാണ്.

ഇതു ഞാൻ എഴുതുന്നതു,

അശ്രദ്ധരായവർക്ക് ഒരു ഓർമ്മപ്പെടുത്തലായിട്ടും,

അറിവില്ലാത്തവർക്ക് ഒരു സന്ദേ ശ മായിട്ടും,

എതിരാളികൾക്കെതിരെ ഒരു പ്രമാണമായിട്ടും,

അസൂയക്കർക്കും പകപോക്കുന്നവർക്കും ഒരു ഉപദേശമായിട്ടുമാകുന്നു.

അവർ ഈ ആലിമിന്റെ വില മനസ്സിലാക്കിയിട്ടില്ല. ഈ വൈജ്ഞാനിക ഭവനത്തിന്റെ പവിത്രതയും. യഥാർത്ഥത്തിൽ ഇത്തരക്കാരുടെ ആക്രമണം ലക്ഷ്യം വെക്കുന്നത്, ഇതിന്റെ സ്ഥാപകനായ അൽ ഇമാം അൽ വാദിഈയെ തന്നെയാണ്! ഇക്കാലത്തു ദീനിനു സംഭവിച്ച അപരിചിതത്വത്തിൽ അല്ലാഹുവോട് രക്ഷ ചോദിക്കട്ടെ. അവൻ മാത്രമാണ് സഹായി, അവങ്കലേക്കാണ് മടക്കം, അവന്റെ അടുക്കലാണ് എല്ലാ എതിർ കക്ഷികൾക്കും ഒന്നിച്ചു കൂടാനുള്ളത്.

വല്ലാഹുൽ മുസ്തആൻ